

De vaste commissie voor Financiën heeft op 20 december 2022 enkele vragen en opmerkingen aan de Minister van Financiën voorgelegd over het door de Minister van Buitenlandse Zaken op 2 december 2022 toegezonden brief inzake het Fiche: Wijziging verordeningen betreffende instant payments in euro (Kamerstuk 22 112, nr. 3569).

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Lips

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het BNC-fiche. Deze leden hebben naar aanleiding daarvan nog enkele vragen aan het kabinet.

De leden van de VVD-fractie lezen dat mensen onterecht werden aangemerkt als een persoon op een sanctielijst en dat het voorstel dit moet oplossen. Uit het fiche wordt echter niet duidelijk waarom dit probleem bij de nieuw voorgestelde werkwijze niet meer speelt. Ook blijkt hieruit niet of in het bestaande systeem mensen die juist wél op sanctielijsten staan voldoende worden gedetecteerd en of dit in het nieuwe systeem zo blijft of (bij voorkeur) verbeterd. Deze leden vragen het kabinet om deze aspecten nader toe te lichten.

De leden van de VVD-fractie lezen verder dat het kabinet nog zorgen heeft over de voorgestelde implementatietermijnen voor bulkbetalingen. Welke termijnen en overige voorwaarden zijn hiervoor volgens het kabinet noodzakelijk?

De leden van de VVD-fractie delen de opvatting dat het voorstel ruimte moet laten voor snellere betalingen, zoals die in Nederland al zijn afgesproken. Welke stappen heeft het kabinet tot nog toe gezet om deze mogelijkheid in de nieuwe voorstellen te laten opnemen? In het verlengde hiervan is het deze leden niet geheel duidelijk wat het standpunt van het kabinet is ten aanzien van een mogelijke limiet van 100.000 euro voor grensoverschrijdende instant payments. Is het kabinet tegen een dergelijke limiet, aangezien deze in Nederland nu ook niet bestaat, of niet? Ook vragen deze leden een nadere toelichting of het doorgaan van het commissievoorstel betekent dat instant payment verplicht is tot 100.000 euro of dat dit mogelijk moet zijn tot 100.000 euro.

De leden van de VVD-fractie delen de opvatting van het kabinet dat het wenselijk is om de IBAN-naam-check net als in Nederland zonder aanvullende kosten en automatisch beschikbaar te stellen. Welke stappen heeft het kabinet, al dan niet met andere lidstaten, gezet om ervoor te zorgen dat deze bestaande Nederlandse praktijk in de nieuwe verordening de standaard wordt?

De leden van de VVD-fractie lezen tot slot dat het kabinet zorgen heeft over de voorgestelde implementatieperiodes, omdat deze voor sommige Payment Service Providers (PSP's) te kort zou zijn. Welke termijnen acht het kabinet wel werkbaar voor de uitvoerende partijen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de fiches over instant payments in euro's en hebben daar nog enkele vragen en opmerkingen bij.

Omdat de leden van de D66-fractie het belang van goed betalingsverkeer tussen Europees Nederland en Caribisch Nederland onderstrepen, vragen deze leden het kabinet of instant payments ook tussen deze twee gebieden mogelijk zijn.

Minder afhankelijkheid van internationale betaalkaartnetwerken en BigTechs in het Europese betalingsverkeer verminderen is een bijdrage die instant payments in euro volgens de Europese Commissie kan leveren

en die wordt onderschreven door de leden van de D66-fractie. Daarom vragen deze leden naar het gebruik van internationale betaalkaarten in Nederland ten opzichte van andere lidstaten en de beoogde reductie daarvan.

Het volgen van een geharmoniseerde sanctiescreeningsprocedure zou volgens de leden van de D66-fractie kunnen leiden tot snellere en betere naleving van geldende sancties door financiële instellingen. Deze leden vragen daarom of de geharmoniseerde procedure enkel voor payment service providers geldt of ook voor andere (financiële en niet-financiële) instellingen.

Deze geharmoniseerde procedure dient volgens de leden van de D66-fractie niet in de weg te staan van innovaties in de financiële sector – waar ook het kabinetsbeleid beoogt aan bij te dragen, zo lezen deze leden. De leden van de D66-fractie vragen het kabinet daarom hoe meer gebruik van instant payments innovaties in de financiële sector en daarbuiten kan worden bespoedigd. Zijn er bij het kabinet signalen bekend dat wet- en regelgeving of het toezicht daarop innovaties in de weg zitten en zo ja, welke maatregelen neemt het kabinet om te voorkomen dat wet- en regelgeving of het toezicht daarop innovaties niet bespoedigen maar tegenwerken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche «Wijziging verordeningen betreffende instant payments in euro». Deze leden hebben over dit specifieke BNC-fiche nog enkele vragen.

Allereerst lezen de leden van de PVV-fractie ten aanzien van de inhoud van het voorstel dat PSP's die instant payments in euro aanbieden, verplicht worden hun betaalrekeninghouders een dienst aan te bieden waarbij kan worden gecontroleerd of het ingevoerde rekeningnummer en de naam van de begunstigde van de betaling overeenkomt met de naam zoals die bij de PSP bekend is. PSP's mogen een vergoeding vragen voor het gebruik van een dergelijke dienst en gebruikers zijn niet verplicht om gebruik te maken hiervan. De leden van de PVV-fractie willen weten waarom er niet voor gekozen is om deze dienst in alle gevallen kosteloos aan te bieden. Daarnaast willen de leden van de PVV-fractie weten of alle PSP's in Nederland die instant payments in euro aanbieden, gebruikmaken van deze dienst en daar tevens een vergoeding voor vragen.

Voorts willen de leden van de PVV-fractie weten waarom ervoor gekozen is dat PSP's die instant payments in euro aanbieden, verplicht worden om eenmaal per dag hun klanten te controleren aan de hand van EU-sanctielijsten en direct na de binnenkomst van eventuele nieuwe of gewijzigde namen op de sanctielijst in plaats van bij elke afzonderlijke transactie. Deze leden willen tevens weten in hoeverre deze besparing fraude juist in de hand werkt.

In het verlengde hiervan merken de leden van de PVV-fractie op dat PSP's zullen besparen op onder andere de nieuwe aanpak voor sanctiescreening en minder tijd zullen besteden aan fraude vanwege de IBAN-controle. De leden van de PVV-fractie willen weten in hoeverre dit eventueel wringt met de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).

Verder lezen de leden van de PVV-fractie ten aanzien van de essentie van het Nederlands beleid op dit terrein dat in Nederland vrijwel alle Europese overschrijvingen die via internetbankieren en mobiele apps zijn geïnitieerd als instant payments in euro worden verwerkt. De leden van de

PVV-fractie willen weten in hoeverre het onderhavige voorstel een bijdrage levert aan het bestaande betalingssysteem in Nederland, anders dan meer efficiënte grensoverschrijdende overschrijvingen. Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten op welke punten het betalingssysteem in Nederland eventuele beperkingen opgelegd kan krijgen als gevolg van het voorstel, bijvoorbeeld een maximale limiet van 100.000 euro voor grensoverschrijdende instant payments, terwijl er in Nederland momenteel geen limiet is.

Vervolgens lezen de leden van de PVV-fractie dat non-bancaire instellingen instant payments in euro vrijwillig mogen aanbieden. Zij zijn afhankelijk van banken om toegang te krijgen tot deze systemen en zodoende om deze dienst te kunnen aanbieden. De leden van de PVV-fractie vragen naar een nadere toelichting van de wijze waarop non-bancaire instellingen instant payments zullen aanbieden. Krijgen zij ook een limiet opgelegd als het gaat om de transactiekosten die zij in rekening mogen brengen?

Voorts vragen de leden van de PVV-fractie ten aanzien van de financiële consequenties naar een inschatting van de toenemende toezichtskosten van DNB en/of de AFM als gevolg van het onderhavige voorstel.

Tevens willen de leden van de PVV-fractie weten hoe hoog de implementatiekosten van de Nederlandse PSP's die nog geen instant payments hebben geïntroduceerd zullen zijn.

De leden van de PVV-fractie willen daarnaast weten hoe hoog de «beperkte» doorlopende kosten zullen zijn. Hoe hoog zijn de totale besparingen op sanctiescreening, minder inspanningen van de PSP voor opvolging van fraude?

Ten slotte merken de leden van de PVV-fractie op dat uit een onderzoek van het Consumentenbond blijkt dat betaalrekeningen voor consumenten gemiddeld 42 procent duurder zijn geworden in de afgelopen vijf jaar¹. Extra investeringen van PSP's in onder andere instant payments hebben hier mede toe bijgedragen. De leden van de PVV-fractie willen weten in hoeverre wordt voorkomen dat de kosten van betaalrekeningen verder zullen toenemen voor consumenten als gevolg van dit voorstel door bijvoorbeeld opschaling van bepaalde PSP's of aanvullende investeringen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche over de wijzigingen van de verordeningen die zien op «instant payments» in euro. Deze leden hebben een vraag naar aanleiding van het feit dat PSP's die instant payments in euro aanbieden worden verplicht om een geharmoniseerde sanctiescreeningprocedure te volgen. Betekent deze verplichting een verandering voor PSP's die in Nederland actief zijn, of geldt deze verplichting momenteel al binnen de Nederlandse wetgeving, zoals de Wwft? In het verlengde hiervan vragen deze leden in welke mate PSP's integraal worden gecontroleerd door DNB en andere toezichthouders en hoe veel PSP's hieruit voortvloeiend te maken hebben met beheermaatregelen.

¹ Betaalvereniging Nederland, 25 oktober 2022 (<https://www.betalvereniging.nl/actueel/nieuws/kosten-baten-betalingsverkeer-2021>)